

Levstikove poezije. G. prof. *Fr. Levce* je po več nego dveletnem napornem delu te dni končno uredil in g. knjigarju O Bambergu izročil rokopis Levstikovih poezij. Kakor čujemo, to je pesniška ostalina Levstikova mnogo bogatejša in raznovrstnejša, nego se je sprva mislilo. Levčeva zbirka obseza baje nad 300 raznih poezij in bode je dva obilna zvezka. takó da smemo Levstika imenovati najplodovitejšega pesnika slovenskega. Poezije Levstikove obsezajo dóbo sedemintridesetih let: najstarejša pesem je iz leta 1849., najmlajša iz leta 1886. Ravno 100 poezij je Levstik sám leta 1876. končno uredil in na čisto prepisal; ostalih 200 poezij je nabral g. prof. *Levce* po raznih časopisih in pesnikovih rokopisih. Med poezijami je 127 takih, ki doslej še nikjer niso bile natisnjene; nekoliko posebno perečih in žgočih pušic in zabavljic se sploh ne natisne. Uredovanje je bilo sila težavno in zamudno, in to iz dveh razlogov: prvič je Levstik svoje pesmi vedno prenarajal ter nekatero po celih dolgih trideset let prepisaval, in drugič je pisavo svojo, zlasti nekatere slovniške oblike, večkrat menjaval. Bilo je tedaj mnogo premišljevanj, prebiranj in izbiranj, predno se je mogel urednik odločiti za to ali drugo inačico; kar pa se tiče oblik, odločil se je urednik za tisto pisavo, katera je rabila Levstiku pri uredovanju njegovih poezij leta 1876., v »Vrtci« in v »Ljubljanskem Zvonu«. Morebiti ta pisava ne bode vsem prijala, vendar mislimo, da s tem storimo pesniku najmenj krivice.

Po vsebini je g. *Levce* razvrstil poezije v pesmi; ode; elegije; sonete; romance, balade in legende; različne poezije; pušice in zabavljice. Več danes o tej stvarí nečemo govoriti; toliko pa lahko rečemo, da z Levstikom dobí véliki Prešéren svojega vrednega vrstnika.

Zdaj ureja g. *Levce* Levstikovo prozo, katere bode brez jezikoslovnih in politiskih spisov tudi dva zvezka. Poroča se nam, da Levstikovi izbrani spisi okolo Velike noči pridejo na svetlo. Veselimo se jih že danes in jim kličemo: Dobro došli!

Die österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild. To monumentalno delo je dosihdob dospelo do 122 zvezkov, med katerimi je štirinajst zvezkov, ki tvorijo skupino záse in opisujejo deželo koroško in deželo kranjsko v zemljepisnem, zgodovinskem, književnem in splošno národnem oziru. O deželi koroški so priobčeni nastopni članki: Pokrajinski opisi dežele koroške (pisatelji vladni svétnik Alojzij Egger pl. Möllwald, prof. Vincencij Hartmann, ravnatelj Marko baron Jabornegg, Frančišek Karl Keller); O prazgodovini koroški — kustos dr. Robert pl. Schneider; O zgodovini koroški — prof. Edmund Aelschker; kakovo je prebivalstvo koroško in kranjsko v fizičnem oziru — prof. dr. Emil Zuckerkandl; O národopisji dežele koroške (značaj, noše, šege in navade — Rudolf Waizer in župnik Frančišek Franziszi; nemška književnost, narečja in pesništvo v narečji — prof. Rajmund Dürnwirth; pravljice, pripovedke, pesmi in pregovori nemških Korošcev — dr. Valentin Pogatschnigg; bajke, pravljice in národne pesmi slovenskih Korošcev — prof. Janez Scheinigg; gradovi, krajevne zgradbe in tipi kmetskih hiš — Maks pl. Moro; glasba — Tomaž Koschat); Arhitektura na Koroškem (srednjeveški stavbeni spomeniki — župnik Matevž Grösser; renesanca in novi vek — prof. Ivan Reiner); Slikarstvo in plastika na Koroškem — kustos Žiga Laschitzer; Umetalni obrt na Koroškem — prof. Norbert Lebinger; Národno gospodarstvo na Koroškem — Karl Menger, ces. svétnik J. L. Canaval, ravnatelj Kozma Schütz in rudn. svétnik Ferdinand Seeland. — Deželo kranjsko opisujejo doslej nastopni članki: Pokrajinski opisi dežele kranjske (planinski svet — Amand baron Schweiger-Lerchenfeld; Ljubljana, dolenski svet in Notranjsko — Peter pl. Radics; Kras — Frančišek Kraus; O prazgodovini kranjski — kustos Karl Deschmann; O zgodovini kranjski — prof. Frančišek Levce; O národopisji dežele kranjske (národno življenje Slovencev — prof. Viljem

Urbas; bajke, pravljice in národne pesmi Slovencev — prof. Janez Scheinigg; gradovi, krajevne zgradbe in tipi kmetskih hiš — prof. Ivan Franke; glasba in národna glasba — vladni svètnik dr. Friderik Keesbacher; nemška književnost — prof. Edvard Samhaber); Kočevje in Kočevci — prof. dr. Karl Julij Schröer; slovenska književnost — prof. dr. Gregor Krek —

Te vseskozi zanimive in korenito pisane članke pojasnjuje obilo izbornih slik, vinjèt in drugih okraskov (vsega skupaj nad poldrugosto ilustracij), katere so zvršili umetniki, kakor: Ladislav Benesch, Rudolf Bernt, Hugou Charlemont, Jožef Engelhart, Gustav Frank, Ivan Hamža, Viljem Hecht, Tomaž Hrnčič, Karl Karger, Jožef Kassin, Ivan Klaus, Friderik König, Edvard pl. Lichtenfels, Viktor Luntz, Felicijan pl. Myrbach, Robert Russ, Jožef Salb, Vilibald Schulmeister, Karl pl. Siegl, Jožef Sturm, Jurij Šubič, Ferdinand Vesel, Ludovik Willeroder, Alfred Zoff, Frančišek Ženišek. — V poslednjih dveh zvezkih izidejo še ti spisi: Arhitektura, slikarstvo in plastika (srednjeveški stavbeni spomeniki — prof. Ivan Franke; renesanca in novi vek — stolni župnik Ivan Flis); Národno gospodarstvo — Gustav Pirc, višji rudn. svètnik Jan Novák, ces. svètnik Ivan Murnik, dr. Valentin Pogatschnigg. —

Kakor je razvidno iz tega pregleda, opisani sta obe deželi, koroška in krajska, vsestranski vestno in točno, také da se ta skupina velikanskega dela vredno in častno pridužuje poglavjem o drugih deželah avstrijske in ogerske polovice. Kadar izideta poslednja dva zvezka, hočemo nekoliko obširneje izpregovoriti o nekaterih člankih, zlasti o ónih, ki se tičejo národnosti slovenske.

„Slovenska Talija“. Dramatično društvo v Ljubljani je za minulo leto členom svojim razposlalo 55. zvezek „Slovenske Talije“, naslovljen „Teharski plemiči“ Spevoigra v treh dejanjih. Spisal *Anton Funtek*. Uglasbil dr. *Benjamin Ipavec*. Razven dveh treh „libret“, katera se pa dandanes že ne uprizarjajo več, dramatiška književnost slovenska nima nobene izvirne spevoigre; kar smo doslej na našem odru videli oper in operet, bile so zvečine kolikor toliko dobri prevodi iz drugih književnostij, in kakor je to navada pri takšnih delih, brez posebne cene bodisi v jezikovnem ali stvarnem oziru. Veseli nas torej, da nam je tudi v dramatikí naši zabeležiti lep napredek; prvič, ker se „Teharski plemiči“ dobro razlikujejo od ónih osladnih plodov, katerim se upravičeno upira razsodna kritika, drugič, ker jim je snov zajeta iz domače zgodovine, katera v obče pisateljem našim podaja dôkaj lepih in dosihdob še neuporabljenih motivov. Zabeležujé ta novi dramatiški proizvod, sevéda za sedaj nečemo nadrobneje govoriti o njem, temveč ga bodemo océnili, kadar se nam predstavi na odru. Omenjamo samó, da je glasba neki preprosto národna, toda lepa, kakor jo sploh čujemo v skladbah g. dr. B. Ipavca, tega obljubljenega skladatelja slovenskega.

Pripovedke za mladino. Spisal *Franc Hubad*. III. zvezek. V Ljubljani 1890. Založil J. Giontini. Cena 24 kr. — Kar navadno imenujemo pripovedke, tega nam ta knjižica sicer ne podaja mnogo, vendar pa so njé povesti pisane toli živo in prijetno, da jih bode rad prebiral vsakdo, komur pride v roko. Prijata nám zlasti zadnji dve povesti, kjer g. pisatelj na podlagi srbskih národnih pesmij pripoveduje o najobljubljenjših junakah jugoslovanskih, o Kraljeviči Marku in o Miloši Obiliči. Lahko rečemo, da je g. pisatelj v teh dveh povestih dobro posnel óno prekrasno poezijo, katera preveva te junaške pesmi; jezik njegov je blagoglasen, po nekod celo pesniški navdihnut. V obče mislimo o vsi knjižici, da je jako prikladno berilo za mladino našo, in zató jo priporočamo kar najtopleje. Založnik se je potrudil, da je dal delcu lično opravo; tudi podoba na prvi strani, kažoča lov na kita, ugaja nam dobro. Končno želimo še to, da bi trudoljubivi pisatelj i nadalje zbiral takšno gradivo ter prvim trem zvezkom skoro dodal četrty zvezek.